

OFFICINA PROFUMO FARMACEUTICA DI S. MARIA NOVELLA IN FIRENZE (1612)

Apr. Hugo Leupe

Onlangs ontdekte ik een parfumwinkeltje in Antwerpen, in de Augustijnenstraat nr. 39. Een filiaal van de Officina Profumo Farmaceutica di Santa Novella uit Firenze, een apotheek nu gelegen en te bezoeken in de Via della Scalla 16, dicht bij het grote centraal station. In het filiaal in Antwerpen kreeg ik een nieuw museumstuk ten geschenke voor de collectie van de apothekers-uitvinders in de A.V.K., namelijk een fles "aqua di rose" of rozenwater van de paters Dominicanen, een formule uit 1612.

Daarnaast zijn in die winkel nog te vinden: oude bereidingen zoals Melissewater, likeuren, veel soorten eau de cologne, triple extracten, essencen, scheerpreparaten, aangezichtsproducten, badschuim, zonneproducten, zepen, shampoos, mondverzorging, hand- en voetverzorging, babyverzorging, kamerverfrissers, geurige kruidenmengsels (pot-pourri genoemd) en zelfs accessoires zoals wierookverbranders enz. Meer dan 200 soorten.

Bovendien ontving ik nog een samenvatting van de geschiedenis van deze abdijapotheek.

Je kan er een foto bewonderen van de oude abdijapotheek in Firenze, in het prachtige kijkboek "Alte apotheke" – "Pharmacies Anciennes" van G. Kallinich blz. 193.
(Dat boek is soms nog te koop langs internet.)

Firenze

Reeds in 1221 zouden de Dominicanen op de Piazza di Santa Maria Novella een apotheek gehad hebben en zich gespecialiseerd hebben in welriekende kruiden. Waarschijnlijk hadden ze goed de bijbel gelezen, vooral dan het hoofdstuk "Hooglied vers 1/3: uw zalven zijn heerlijk om te ruiken, de klank van uw naam is als rijk parfum".

In 1612 gaf de Granduca di Toscana de toelating aan pater Fra'Angiolo Marchissi haar naam te gebruiken om de producten buiten de apotheek te verkopen: Fonderia di sua Altezza Reale.

In de jaren 1700 tot 1800 werden hun cosmeticaproducten uitgevoerd naar Rusland, India en China. In het jaar 1866 werd de abdij door de staat in beslag genomen en werd de verkoop een burgerlijke onderneming. De abdijformules werden verder gemaakt door een neef van de paters: Cesare Augusto Stefani.

Vandaag worden ze verder bereid in de Officina Profumo Pharmaceutica di Santa Maria, via della scalla 16 in Firenze met verkooppunten in Rome, Milaan, Forte dei Marmi, Lucca, Rimini, Londen, Parijs en ... Antwerpen.

Op heden gaat de productie verder o.l.v. Eugenio Alphantery die de kruiden aankoopt in de streek en ze produceert in de Via Reginaldo Giuliani.

Gekende bereidingen waren het acqua della regina, oorspronkelijk gemaakt voor Catherina de Medecis, koningin van Frankrijk, later nagemaakt in Keulen en beter gekend als Keuls water, eau de cologne). Dat was in 1725. Andere toppers waren Liquore Mediceo (naar de naam De Medicis), Alkermes, Elisir di China, smelttabletten zoals aceto sette ladri, gemaakt in 1600 tegen het flauwvallen, en Acqua di santa maria novella tegen hysterie. Het bevat kalmerende kruiden .

Later kwamen er dan peelingprodukten (polvere per bianchire le carni), reinigingsmelk, tonica, shampoos en conditioners bij. Pasta di mandorle was een uitstekende handcrème. De paters waren ook zeer gekend voor hun pot-pourri: dat zijn geurige kruidenmengsels zoals bv. kamergeurders. In de strooipoeders zat veel wortelpoeder van de iris, de bloem die in de streek rond Florence groeit.

De oude apotheek is nu een museum en op aanvraag in groepjes te bezoeken.

De openingsuren zijn te vinden op internet: www.smnovella.com.

Op aanvraag is er zelfs een bibliotheek met oude boeken te raadplegen.

Apr. Hugo Leupe
Holdestraat 2 – bus 3/1
B-8760 Meulebeke

leupe.hugo@skynet.be